

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sayı:E-75938450-202.99-115494212

17.04.2025

Konu:..... İnsan Kaynakları Veri İşleme Hizm. A.Ş.

SOSYAL GÜVENLİK İL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 07.04.2025 tarihli ve E-54206257-202.01.01-114843894 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ve eklerinin tetkikinden; ... İnsan Kaynakları Veri İşleme Hizm. A.Ş.'ne ait [REDACTED] sicil sayılı işyeri ile ilgili olarak; işveren ile sigortalı [REDACTED] arasında görülmekte olan işe iade davasının, istinaf yolu açık olmak üzere tamamlanmış olmasına rağmen taraflar arasında Sulh ve İbra Protokolü düzenlendiği, bu protokole istinaden işveren tarafından sigortalı adına 2019/09-10-11-12. dönemleri için Aylık Prim ve Hizmet Belgesi düzenlenerek Ünitenize intikal ettiği, söz konusu protokolün 3.10 maddesinde "iş bu protokol Avukatlık kanunu 35/A maddesine göre ilam niteliğindedir." ifadesi bulunduğu, ancak 2020/20 sayılı İşveren İşlemleri Genelgesinde Sulh ve İbra Protokolü kapsamında verilen belgelerin işleme alınıp alınmayacağı konusunda herhangi bir hüküm bulunmadığı,

Avukatlık Kanunun 35/A maddesinde; "Avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlanırsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesi anlamında ilâm niteliğindedir."

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünce yayımlanan 21/11/2017 tarihli, 5882267 sayılı Genel Yazıda; "...6325 Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununa istinaden işveren-işçi ilişkisinden kaynaklanan, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebine ilişkin bir uyuşmazlığın arabuluculuk süreci sonucunda anlaşma ile sona ermesi durumunda, taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesinin icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılması gerektiğinden, imzalanan arabuluculuk anlaşma tutanağının mahkeme kararı niteliğinde sayılarak Kurum iş ve işlemlerinde mahkeme ilamı vasfında kabul edilerek işlem yapılması gerekmektedir."

Hükümlerinden bahisle, yazı ekinde gönderilen işveren dilekçesinde bulunan Sulh ve İbra Protokolünün (sadece avukatlar tarafından imzalandığı da göz önünde bulundurularak) arabuluculuk faaliyeti kapsamında veya ilam niteliğinde değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, dilekçe ekinde verilen Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinin 2020/20 sayılı İşveren İşlemleri Genelgesinin "2. Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin kuruma verilmesi" başlıklı maddesinin (d) bendine göre işleme alınıp alınmayacağı konusunda tereddüt hasıl olduğu, yapılacak işlemler hususunda talimat talep edildiği anlaşılmaktadır.

Benzer konu ile ilgili olarak daha önce alınan mütalaada;

"Bilindiği üzere; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Sulh" başlıklı 313 üncü maddesi;

"(1) Sulh, görülmekte olan bir davada, tarafların aralarındaki uyuşmazlığı kısmen veya tamamen sona erdirmek amacıyla, mahkeme huzurunda yapmış oldukları bir sözleşmedir.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

(2) Sulh, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyuşmazlıkları konu alan davalarda yapılabilir.

(3) Dava konusunun dışında kalan hususlar da sulhun kapsamına dâhil edilebilir.

(4) Sulh, şarta bağlı olarak da yapılabilir." hükmünü,

"Sulhun zamanı" başlıklı 14 üncü maddesi;

"(1) Sulh, hüküm kesinleşinceye kadar her zaman yapılabilir.

(2) (Ek:22/7/2020-7251/30 md.) Sulh, hükmün verilmesinden sonra yapılmışsa, taraflarca kanun yoluna başvurulmuş olsa dahi, dosya kanun yolu incelemesine gönderilmez ve ilk derece mahkemesi veya bölge adliye mahkemesince sulh doğrultusunda ek karar verilir.

(3) (Ek:22/7/2020-7251/30 md.) Sulh, dosyanın temyiz incelemesine gönderilmesinden sonra yapılmışsa, Yargıtay temyiz incelemesi yapmaksızın dosyayı sulh hususunda ek karar verilmek üzere hükmü veren mahkemeye gönderir." hükmünü,

"Sulhun etkisi" başlıklı 315 inci maddesi;

"(1) Sulh, ilgili bulunduğu davayı sona erdirir ve kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur. Mahkeme, taraflar sulhe göre karar verilmesini isterlerse, sulh sözleşmesine göre; sulhe göre karar verilmesini istemezlerse, karar verilmesine yer olmadığına karar verir.

(2) İrade bozukluğu ya da aşırı yararlanma hâllerinde sulhun iptali istenebilir." hükmünü amirdir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Davaya Son Veren Taraf İşlemleri" başlıklı Üçüncü Bölümünün 307 ila 315 inci maddelerinde davaya son veren taraf işlemleri olan feragat, kabul ve sulh müesseseleri düzenlenmiştir. Tasarruf ilkesinin bir sonucu olarak davaya son veren taraf işlemleri hüküm kesinleşinceye kadar yapılabilir. Bir başka ifade ile taraflar davayı kabul ederek ya da davadan feragat ederek veya sulh sözleşmesi yaparak yargılamanın her aşamasında herhangi bir hükme gerek kalmaksızın davayı sona erdirebilirler.

Davadan feragat; davacının davaya konu talebinden kısmen veya tamamen vazgeçmesidir. Davayı kabul; davalı tarafından davacının davaya konu talebine kısmen veya tamamen muvafakat etmesi olup, davayı kabul eden davalı, bu şekilde, davacının talep ettiği hakkı kısmen veya tamamen vermeyi kabul eder. Davadan feragat ve davayı kabul tek taraflı usul işlemi olup, bu nedenle karşı tarafın izni ve mahkemenin onayına gerek kalmaksızın hüküm ifade etmektedir.

Sulh ise esasen bir sözleşme olduğundan, yapılabilmesi için tarafların karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanlarının olması gerekir. Sulh, tarafların aralarındaki uyuşmazlığa kısmen veya tamamen son verdikleri bir sözleşme olarak tanımlanabilir. Sulh sözleşmesi "mahkeme içi" veya "mahkeme dışı" şeklinde yapılabilmekte olup, HMK'nın 313 ila 315 inci maddelerinde yer alan "Sulh" mahkeme içi sulhe ilişkin yapılan düzenlemeleri ihtiva etmektedir.

Kanun koyucu tarafından sulhe ilişkin HMK maddelerinin gerekçesinde; "...Dava konusu olan bir hak üzerinde, davanın tarafları arasında yapılacak bir sözleşme ile uyuşmazlığın giderilmesi her zaman mümkündür.

Tarafların mahkeme dışında yapacakları sulh, kuruluş ve etkileri bakımından kural olarak bir maddî hukuk işlemidir. Mahkeme dışı sulh borçlar hukukunun konusu olduğundan, bu maddede düzenleme dışı bırakılmıştır. Taraflardan birinin, mahkeme dışı sulh sözleşmesinin yapıldığı ve bu sözleşmeye uygun olarak mahkemece bir karar verilmesi gerektiği yolundaki iddia ve talebi, diğer tarafça kabul edilmediği takdirde, onun varlığının ve kapsamının iddia eden tarafça ispatlanması gerekecektir. Maddede, taraflar arasında uyuşmazlık konusu olan hak üzerindeki anlaşmanın yargılamaya etkisi olduğundan, sadece mahkeme içi sulh düzenlenmiştir.

Tarafların, dava konusu hak üzerindeki kısmî kabul ve kısmî feragatleri yoluyla meydana gelen sulh, ancak üzerinde serbestçe tasarruf edilebilecek davalarda, davayı sona erdiren bir etkiye sahiptir.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sulh sözleşmesi, her ne kadar mahkeme içi sulhe ilişkin ise de, tarafların, görülmekte olan davaya konu hak üzerinde uzlaşabilmelerinin şartı olarak, dava konusu olmayan hususlar üzerinde de uzlaşmaya vararak, bunu, mahkeme içi sulh sözleşmesine dahil etmelerinde bir sakınca yoktur. Zira dava sulh ile sona erdiğinden, mahkeme dava konusu olmayan bir husus hakkında karar vermiş de olmayacaktır.

Sulhün, sözleşmesel niteliği gereği, şarta bağlı olarak da yapılabileceği kabul edilmektedir. Ancak bu düzenleme, mahkeme tarafından, şarta bağlı bir hüküm verilebileceği anlamına gelmez. Zira sulh, mahkemenin bir hükmüne gerek kalmaksızın davaya son veren usulî bir sözleşme olduğundan, şarta bağlı sulh ile dava kendiliğinden sona erecek ve mahkeme de sulh sebebiyle, karar verilmesine yer olmadığını tespit ile yargılamayı sona erdirecektir..." denilmek suretiyle, mahkeme içi sulhun tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edilebilecek davalarda davayı sona erdiren bir etkiye sahip olduğu, taraflara sulh yoluyla anlaşmaya varmaları konusunda serbestlik tanındığı, sulhun şarta bağlı olarak da yapılabileceği ve sulh, mahkemenin bir hükmüne gerek kalmaksızın davaya son veren usulî bir sözleşme olduğundan, sulh ile davanın kendiliğinden sona ereceği ve mahkemenin de sulh sebebiyle karar verilmesine yer olmadığını tespiti ile yargılamayı sona erdireceği açıklanmıştır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 21.03.2019 tarihli, E. 2017/11-120, K. 2019/334 sayılı bir kararında sulh müessesesine ilişkin olarak; "... Sulh sözleşmesi ile taraflar birbirinden karşılıklı olarak ödünlerde (tavizlerde, fedakârlıklarda) bulunarak aralarında mevcut bir hukuki ilişki üzerindeki anlaşmazlığa veya tereddüt (kararsızlık) hâline son veren ve tam iki taraf borç yükleyen bir sözleşmedir (Tandoğan, Haluk; Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C. 1, İstanbul, 1988, s. 14).

...
Hemen belirtilmelidir ki tarafların aralarındaki uyuşmazlığı anlaşılarak gidermesi anlamına gelen sulh sözleşmesinin kurulması için tıpkı diğer sözleşmelerde olduğu gibi karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanları, yani icap (öneri) ve kabul bulunmalıdır. Bu icap ve kabul açık olabileceği gibi zımni (örtülü) de olabilir.

...
Sulhun etkisi HMK'nın 315. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre sulh, ilgili bulunduğu davayı sona erdirir ve kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur. Şu hâlde mahkeme içi sulh, mahkeme tarafından bir hüküm verilmesine gerek olmaksızın davayı sona erdirir. Tarafların sulh yapmaları durumunda mahkeme sulh sözleşmesine göre karar verecek; taraflar sulhe göre karar verilmesini istemezlerse "karar verilmesine yer olmadığına" karar vermek suretiyle yargılamaya son verecektir. Diğer bir deyişle, mahkeme içi sulh davayı kendiliğinden sona erdirdiğinden mahkemenin bu sonucun ortaya çıkmasını sağlamak için ayrıca bir hüküm vermesine de gerek yoktur. Zira sulhun temel işlevi hükmün tamamlayıcısı olmak değil; hüküm yerine geçmektir. ..." şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.

...
Öte yandan, tarafların mahkeme dışında sulh olmaları da mümkündür. Mahkeme dışında yapılan sulh sözleşmesi hukuki niteliği itibarıyla bir maddi hukuk sözleşmesi olup, borçlar hukukunun konusudur. Tarafların mahkeme dışında sulh sözleşmesi yapabilmeleri için derdest bir davanın varlığı gerekmez. Ayrıca derdest bir dava olsa bile mahkeme dışında yapılan sulh sözleşmesi ile devam eden yargılama etkilenmez. Mahkeme dışında yapılan sulh sözleşmesi ile devam eden yargılamanın etkilenebilmesi için mahkeme dışında yapılan sulhün, mahkeme huzurunda yapılan sulhe dönüştürülmesi gerekir. Mahkeme dışında yapılmış olan sulh sözleşmesinin mahkeme içi sulhe dönüşebilmesi için mahkemeye verilmesi ve mahkeme tarafından tutanağa geçirilmesi, duruşmada taraflara okunması, okunduğunun da duruşma tutanağına yazılması ve ondan sonra tutanağın taraflarca imzalanması gerekmektedir. Burada sulh sözleşmesinin içeriğinin ayrıca duruşma tutanağına geçirilmesine de gerek yoktur. Çünkü duruşma tutanağına eklenen belgeler de tutanak hükmündedir.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

...

Bunun yanı sıra mahkeme dışında yapılan sulh sözleşmesinin hukuki niteliği itibariyle bir maddi hukuk sözleşmesi olduğu ve içeriğine göre hukuki sonuçlar doğurduğu, sözleşmenin tarafların ehliyet sahibi olması, karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanı, sözleşme konusunun yasalardaki emredici hukuk kurallarına, ahlaka, kamu düzenine yada kişilik hakları uygun, ayrıca eğer kanun tarafından öngörülmüş ise şekil şartlarına uygun olduğu sürece iki tarafın yaptığı sözleşmelerin geçerli olduğu,

Sigortalı tarafından işe iade davası açıldıktan sonra davanın tarafları arasında akdedilen sulh ve ibra sözleşmesinde; tıpkı işe iade talepli dava işveren aleyhine sonuçlanmış gibi işe iade edilmeyen işçiye ödenecek ücret ve tazminatlara ilişkin sözleşmede belirtilen miktarlar ile davaya ilişkin vekalet ücretinin de işverence ödenmesinin kararlaştırıldığı, işe iade davasının görüldüğü mahkeme dosyasına da sunulan ancak mahkeme içi sulhe ilişkin şartları taşımayan mahkeme dışı sulh sözleşmesinin hukuka uygun olduğu düşünülmekle,

anılan sulh protokolüne istinaden işverence düzenlenerek Kurumumuza verilen dört aylık, aylık prim ve hizmet belgelerinin işe iade kapsamında işleme alınabileceği, "

Şeklinde görüş bildirilmiştir.

Bu itibarla; Hukuk Müşavirliğinin görüşü doğrultusunda yapılan değerlendirmede; taraflar „, İnsan Kaynakları Veri İşleme Hizm. A.Ş.'nin ve [REDACTED]'nın vekilleri arasında imzalanan 03.12.2024 tarihli Sulh ve İbra Protokolü doğrultusunda, taraflar arasında kurulan iş ilişkisinden kaynaklanan tüm işçilik alacaklarına karşılık [REDACTED] ya yapılacak olan ödemeler konusunda anlaşmaya varmış olmaları ve sulhun kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurması nedeniyle, işveren tarafından 23.01.2025 tarihli dilekçe eki ile sigortalı adına düzenlenerek Kurumumuza verilen dört aylık aylık prim ve hizmet belgelerinin işe iade kapsamında işleme alınması gerekmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.